

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

A1.

Στο παρόν απόσπασμα ο κειμενογράφος παρουσιάζει τις διαφορές των όρων “παιδεία” και “εκπαίδευση”. Αρχικά, αναφέρει πως η πρώτη συνεχώς εξελίσσεται και πρωτοσυναντιέται στους Αισχύλο και Σοφοκλή δηλώνοντας την ανατροφή, έπειτα στον Πλάτωνα, ως αρετή, όρος κεντρικός στη φιλοσοφία του, και διέπει όλη την αρχαιότητα μιας και συνδέεται με τα παιδιά και τη φύση τους. Αντίθετα, η εκπαίδευση, που απαντάται στον πλατωνικό Κρίτωνα, δηλώνει τη διδασκαλία και γι’ αυτό ενδείκνυται να μη συνδέεται εννοιολογικά, θεωρητικά και πρακτικά, με την παιδεία, αν και ως όροι αλληλοσυμπληρώνονται και προωθούν τη μάθηση μέσω των φορέων αγωγής. Παρατηρεί, κλείνοντας, πως η φύση των εννοιών αυτών εμφανίζει και διαφορές, με την παιδεία να κρίνεται ως μια ελεύθερη μεθοδολογία και την εκπαίδευση ως μία υποχρεωτική πρακτική.

B1.

- α) Λάθος
- β) Λάθος
- γ) Σωστό
- δ) Λάθος
- ε) Σωστό

B2.

α) Ο τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου είναι σύγκριση – αντίθεση. Συγκεκριμένα ο συγγραφέας αναφέρει τις διαφορές ανάμεσα στους όρους παιδεία και εκπαίδευση, τονίζοντας ότι η μία είναι “περισσότερο μέθοδος” και “προαιρετική” ενώ η άλλη είναι “κυρίως πράξη” και “υποχρεωτική”. Το συγκεκριμένο χωρίο είναι το εξής: «Δηλαδή... υποχρεωτική». Διαρθρωτικές λέξεις που αποδεικνύουν το συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης είναι: «διαφορές, διαφορετική τους φύση, αντίθετα».

β) Ωστόσο = αντίθεση

επομένως = συμπέρασμα

προκειμένου = σκοπός / αποτέλεσμα

Που πάει να πει ότι = επεξήγηση

κυρίως = έμφαση

B3.

α)

- εντοπίζονται
- συνδέεται
- παρουσιάζεται
- παραγόντων
- φανερές / πρόδηλες

β)

- υποβαθμίζεται
- προγενέστερη
- εμποδίζουν
- δημόσια
- ομοιότητες

B4.

α) «Παιδεία και εκπαίδευση είναι δύο όροι που συχνά εναλλάσσονται», «Στον Πλάτωνα η λέξη σαφώς πλέον αναβαθμίζεται».

β) Με την παθητική φωνή εξαιρείται το αποτέλεσμα της πράξης. Το κείμενο ως προς το ύφος αποκτά εγκυρότητα, αντικειμενικότητα, σοβαρότητα και επιστημότητα.

Γ1. Τίτλος: Η ηθικοπνευματική θωράκιση του ατόμου μέσω της παιδείας και της εκπαίδευσης.

α) Το σχολείο οφείλει, παράλληλα με την εκπαιδευτική, να ασκεί και παιδευτική λειτουργία:

Η Εκπαίδευση και η Παιδεία είναι δύο όροι που αλληλεπιδρούν και σχετίζονται άμεσα μεταξύ τους. Η ολόπλευρη και ολοκληρωμένη παροχή εκπαίδευσης οδηγεί σε ορθή διαπαιδαγώγηση των μαθητών.

Αφορά τη συστηματική διδασκαλία των μαθητών σε εκπαιδευτικά ιδρύματα. Άρα περιλαμβάνει το εκπαιδευτικό σύστημα και την εκπαιδευτική πολιτική, που ακολουθείται από την Πολιτεία, στοιχείο το οποίο καταδεικνύει και τον πολιτισμό ενός Κράτους. Επιπροσθέτως το εκπαιδευτικό σύστημα συμπεριλαμβάνει τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, το πρόγραμμα σπουδών, τα διδακτικά εγχειρίδια, τη διδασκαλία με κάποια συγκεκριμένη στόχευση.

Απότοκο της Εκπαίδευσης είναι η Παιδεία. Με τον όρο Παιδεία εννοούμε το σύνολο της απόκτησης γνώσεων για όλο το φάσμα του επιστητού. Ωστόσο, η Παιδεία σχετίζεται και με την πνευματική, ηθική και ψυχική ανάπτυξη του ανθρώπου. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι αποτελεί ένα «υπερόπλο» που δύναται να «φωτίσει» και να «γεμίσει» με όραμα την ανθρώπινη κοινωνία.

Επομένως το σχολείο προκειμένου να συμβάλλει ουσιαστικά στην ολόπλευρη διαπαιδαγώγηση οφείλει να στοχεύει παράλληλα τόσο στον πνευματικό – γνωστικό εξοπλισμό του νέου, που θα έχει ως αποτέλεσμα την όξυνση της κριτικής του ικανότητας, όσο και στην ηθικοπλαστική του θωράκιση, η οποία θα τον καταστήσει κοινωνική οντότητα, που θα μπορεί να προσφέρει θετικά στο σύνολο.

β) Τρόποι με τους οποίους εκπαιδευτικοί και μαθητές / μαθήτριες μπορούν να συμβάλλουν στην ενίσχυση του παιδευτικού ρόλου του σχολείου:

- Εκπαιδευτικοί
 - Ειλικρινές και συνεχόμενο ενδιαφέρον για την πνευματική ανάπτυξη των μαθητών
 - Απαλλαγή από το δασκαλοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας (ομαδοσυνεργατικότητα, πρότζεκτ), προώθηση του εκπαιδευτικού διαλόγου και της αλληλεπίδρασης τόσο μεταξύ των διδασκόμενων, όσο και μεταξύ των διδασκόντων και των μαθητών.
 - Προσπάθεια διαδραστικής διδασκαλίας (ιστορία, γλώσσα, γλωσσομάθεια, αρχαία κλπ).

- Χρήση της τεχνολογίας στη διδακτική πρακτική προκειμένου το μάθημα να γίνει πιο ελκυστικό και βιωματικό.
 - Στοχευμένες δράσεις που θα αφορούν όλα τα αντικείμενα της εκπαίδευσης με σκοπό να αποφευχθεί ο εξεταστικοκεντρικός χαρακτήρας του σχολείου.
 - Απομάκρυνση από το μοντέλο της στείρας αποστήθισης και βαθμοθηρίας.
 - Πρόσκληση ειδικών, συνεργασία με κρατικούς φορείς για την ενίσχυση του ανθρωπιστικού ιδεώδους (εθελοντισμός, οικολογική συνείδηση, κοινωνική και πολιτική αγωγή).
- Μαθητές / Μαθήτριες
 - Υγιής πολιτικοποίηση, ενίσχυση των πενταμελών και δεκαπενταμελών με τακτικές συναντήσεις
 - Επίδειξη ενδιαφέροντος εκ μέρους των παιδιών για οργάνωση καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων (συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ κλπ).
 - Αδελφοποίηση / συνεργασία σχολείων σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο.
 - Δυναμική έκφραση αιτημάτων για ανάπτυξη του παιδευτικού ρόλου του σχολείου (δανειστικές βιβλιοθήκες, ρητορικοί αγώνες, λέσχες ανάγνωσης, φιλαναγνωσία).
 - Σεβασμός στην ετερότητα, αγάπη και ενδιαφέρον για τον συμμαθητή που θα οδηγήσει στην άμβλυνση φαινομένων σχολικού εκφοβισμού.
 - Έμπρακτη επιθυμία για τόνωση του αθλητικού ιδεώδους μέσω ανάλογων δραστηριοτήτων.

